

REACTIE OP VISIE SOCIAAL DOMEIN 2022 Gemeenten Heerhugowaard en Langedijk

24 maart 2021

Naar de mening van beide Cliënten Adviesraden Heerhugowaard en Langedijk betreft het hier een goed geschreven visie op de toekomst van het Sociaal Domein in beide gemeenten, die per 1 januari 2022 samen verdergaan onder de naam Gemeente Dijk & Waard. Algemeen willen wij stellen dat het ons goed heeft gedaan te kunnen constateren dat de omgekeerde toets weer wordt aanbevolen.

Met onderstaande opmerkingen willen wij graag op de visie Sociaal Domein reageren.

1. De openingszin: "Dijk en Waard **is** een inclusieve, vitale en kansrijke gemeente" komt op ons veel te voorbarig over. Deze omschrijving kan pas worden gebruikt wanneer de (op dit moment nog niet) vast omschreven doelen behaald zijn, dé uitdaging voor de nieuwe gemeentelijke organisatie. Vooralsnog lijkt het ons gepaster te openen met een zin als: "De gemeente Dijk & Waard streeft ernaar zich te ontwikkelen tot een inclusieve, vitale en kansrijke gemeente."
2. Als startpunt van deze visie zou naar onze mening ook de **reden** genoemd moeten worden waarom deze is ontwikkeld; dat schept helderheid. De nu voorliggende tekst maakt geen bijzonder vernieuwende indruk; een herhaling van zetten dient te worden voorkomen. Daarop inhakend raden wij aan, als visie en doelen eenmaal zijn vastgesteld, alle inwoners van Dijk & Waard op toegankelijke wijze te informeren over de mogelijkheden binnen het Sociaal Domein, de te ondernemen stappen, wanneer men deze mag/kan zetten, etc. Een omschrijving van de criteria hiervoor lijkt ons gewenst.
3. Wij willen er nadrukkelijk op wijzen dat de visie, zoals die er nu ligt, onvolledig is zonder de **doelen** te formuleren, want een visie zonder doelen c.q. doelstellingen is doelloos. Hierbij is naar onze mening een stappenplan onontbeerlijk; pas dán wordt de weg ingeslagen richting die zo gewenste inclusieve, vitale en kansrijke gemeente.
4. Duidelijk omschreven moet worden waarom **evaluatiemomenten** zo noodzakelijk zijn. Evaluatie resulteert in aanpassingen van het beleid waar en wanneer dat nodig is. Wij raden aan in het document de noodzaak tot het opzetten van een tijdlijn te benoemen, als vervolg op de visie. Een tijdlijn/tijdschema geeft inzicht in "hoe, wanneer, wie" en "resultaatmeting".

Bovendien zien wij graag vastgelegd wie deze evaluatie zal gaan uitvoeren en wie op de hoogte worden gebracht van de uitkomsten.

5. De CAR's willen als overweging meegeven meer stil te staan bij het dilemma rondom het wegvallen van de inkomenstoets. Naar onze mening leidt de vastgestelde **eigen bijdrage** (€19,- in 2021) alleen al tot (explosief) hogere zorgkosten voor gemeenten. Voor een dergelijk laag bedrag zijn aanvragers veel minder bereid hulp te zoeken binnen de eigen netwerken dan wel eigen (wellicht wel beschikbare) middelen in te zetten. Een dergelijke lage drempel kan leiden tot ondermijning van de zelfredzaamheid, maar een vrijwillige eigen bijdrage, zoals beschreven in de visie, klinkt eerder veelbelovend dan realistisch.
6. In de visie komt regelmatig naar voren dat mensen in hun eigen omgeving moeten zoeken naar ondersteuning. De Cliënten Adviesraden ondervinden nu al dat de mantelzorg (te) zwaar belast wordt. Aangeraden wordt het borgen van **Mantelzorg** in de visie vast te leggen, met andere woorden: "het inzetten van meer/goede ondersteuning en het bieden van respijtzorg." Te vaak wordt ingezet op "eigen kracht en zelfredzaamheid door samenwerking", een visie naar onze mening zou kunnen leiden tot ontmoediging bij het aanvragen van hulp.
7. Omschrijf verder in alle gevallen van zorgverlening ook de **regievoering**, ook bij de zorg die straks niet meer per definitie door de gemeente wordt betaald, zoals aan wie en wanneer verantwoording wordt afgelegd. Stel vaste evaluatiemomenten in en geef aan aan wie wordt gerapporteerd.
8. Bij de vergelijking tussen **collectieve zorg en maatwerk** blijkt dat niet in alle gevallen collectieve inzet dan wel gebruik van zorg de uitkomst is. Maatwerk (indien noodzakelijk) blijft belangrijk in het leveren van zorg. De gemeente is regisseur en blijft als zodanig verantwoordelijk voor de zorg die, betaald of onbetaald, aan de burgers wordt gegeven. Voorliggende voorzieningen, collectieve zorg en maatwerk, kunnen een verrijking in het aanbod worden en verdienen aandacht in deze visie.
9. Het mag nooit de bedoeling zijn dat hulpverleningsorganisaties of gemeente op de stoel van de verwijzer gaat zitten. Dat er op een andere manier gekeken kan worden naar passend aanbod, waardoor de hulpvrager langer of misschien zelfs blijvend binnen de **eerstelijns zorg** kan blijven, is uitstekend, het is niet aan ons of de gemeente hoe om te gaan met een verwijzing van eerste naar **tweedelijns zorg**.